

Strasbourg, 11.3.2014
COM(2014) 154 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Odprta in varna Evropa: Doseganje rezultatov

{SWD(2014) 63 final}

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Odprta in varna Evropa: Doseganje rezultatov

Uvod

V preteklih petih letih je bil razvoj politik usmerjen v spodbujanje bolj odprte in varnejše Evrope. Junija 2014 bo Evropski svet določil strateške smernice za nadaljnji razvoj območja svobode, varnosti in pravice.

Svet bo ob priznavanju, da so za skupne izzive potrebni skupni evropski odzivi, lahko gradil na pomembnem napredku od leta 2009, ko so bili s stockholmskim programom določeni ambiciozni cilji. Odtlej je bil končno dogovorjen skupni evropski azilni sistem, s katerim so se izboljšali standardi za osebe, ki potrebujejo zaščito. Okrepilo se je schengensko območje, ki je eden najbolj priljubljenih dosežkov evropskega projekta. Izboljšale so se zakonite migracijske poti, pri čemer so zdaj pogoji za vstop in bivanje jasnejši, poleg tega pa obstaja tudi skupni sveženj pravic za migrante. Skupna vizumska politika je bila bistveno spremenjena, s čimer je bil poenostavljen vstop zakonitih potnikov v Evropsko unijo, kar prispeva k njeni gospodarski rasti. Za več držav so bile odpravljene vizumske obveznosti.

Zdaj zakonodaja in praktično sodelovanje na področju varnosti zagotavljata skupna orodja za pomoč pri zaščiti evropskih družb in gospodarstev pred hudimi kaznivimi dejanji in organiziranim kriminalom. Izkazalo se je, da je za odzivanje na skupne grožnje, kot so trgovina z ljudmi, terorizem, kibernetika kriminaliteta in korupcija, nujno okrepljeno sodelovanje na področju kazenskega pregona.

Vzpostavljen je bil tudi okvir za zunanje migracijske in azilne politike EU, ki slednji omogoča celovito sodelovanje z državami iz njenega sosedstva in bolj oddaljenimi državami ter prispevanje k sedanjim pobudam ZN in držav na področju migracij in razvoja.

Medtem ko so dosežki od stockholmskega programa znatni, pa delo zagotovo še ni končano. Da bosta izvajanje in izvrševanje obstoječih instrumentov zagotovljena v celoti, je treba še veliko storiti. Azilno zakonodajo je treba usklajeno prenesti. Pravni okvir za skupno migracijsko politiko še ni dokončan in potrebna so dodatna prizadevanja na področju vključevanja. Obravnavati je treba varnostna vprašanja z očitno potrebo po okrepitvi sodelovanja med državami članicami in agencijami EU na področju kazenskega pregona. Spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti zakonodaje in politik mora postati sestavni del cikla oblikovanja politike.

EU in njene države članice se bodo spopadale tudi z novimi izzivi. Evropa je del globaliziranega in medsebojno povezanega sveta, kjer se pričakuje povečanje mednarodne mobilnosti. V Evropo bo želelo priti več ljudi, in sicer nekateri začasno, na primer turisti, študentje in ponudniki storitev, drugi pa za dlje časa zaradi dela ali iskanja zaščite. EU se bo spopadala z demografskimi spremembami, urbanizacijo, vedno bolj različnimi družbami in primanjkljajem na trgu dela. Ključnega pomena bo čim bolj izkoristiti prednosti, ki jih lahko imajo politike na področju notranjih zadev pri spodbujanju gospodarske rasti, ter privabiti v Evropo ljudi z ustreznimi znanji in spretnostmi, pa tudi zakonite potnike.

Evropa se bo spopadala tudi s posledicami nestabilnosti v številnih delih sveta, zlasti v svojem neposrednem sosedstvu. Zaradi dogodkov, kot sta arabska pomlad in sedanja kriza v Siriji, so potrebni ustrezni in usklajeni odzivi na dotok mešanih migracijskih tokov, potrebna pa bodo tudi dodatna prizadevanja, da se preprečijo nove tragedije v Sredozemskem morju.

Tehnologija se hitro razvija, pri čemer zagotavlja nove možnosti za gospodarski razvoj ter bistveno spreminja način povezovanja in komuniciranja med ljudmi. Te spremembe pomenijo

tudi nove izzive na področju varnosti. Vedno bolj je zaskrbljujoča kibernetika kriminaliteta, trgovina z ljudmi postaja vedno naprednejša, čezmejni organizirani kriminal dobiva nove oblike, terorizem pa še naprej ogroža varnost. Tehnološke inovacije in znanost moramo izkoristiti, saj nam lahko pomagajo pri spopadanju s temi tveganji. EU bo morala še naprej uporabljati orodja, ki so bistvena za zagotavljanje varnosti in vzdržljivosti, zlasti z uporabo raziskovalnega in razvojnega programa Obzorje 2020.

V svetu, ki je vedno bolj medsebojno odvisen, je treba vprašanja s področja notranjih zadev vključiti v splošno zunanjo politiko EU, ki omogoča okrepljen dialog in sodelovanje s tretjimi državami. Skladnost in usklajenost z zunanjo politiko bosta pomagali predvidevati izzive, bolje dosegati cilje EU, spodbujati njene vrednote in izpolnjevati njene mednarodne obveznosti na področju človekovih pravic.

Ta strateški razmislek poteka v času, ko Evropa postopoma okreva od gospodarske in socialne krize, katere posledice so še vedno prisotne, pri čemer je stopnja brezposelnosti še vedno visoka, naše družbe pa so bolj ranljive in dovzetne za ksenofobijo. V takšnih okoliščinah morajo politični voditelji sprejemati odločilne ukrepe za zagotavljanje odprte in varne Evrope, v kateri so zagotovljene temeljne pravice na podlagi Listine EU o temeljnih pravicah, ki jo morajo institucije EU spoštovati pri sprejemanju in izvajanju prava EU, prav tako pa tudi države članice, ko ukrepajo v okviru prava EU. Politike na področju notranjih zadev spodbujajo in ščitijo evropske vrednote ter državljanom omogočajo varno življenje in uživanje bogate raznolikosti, ki jo nudijo naše družbe.

Pri pripravi tega sporočila se je Komisija posvetovala z veliko različnimi interesnimi skupinami in zainteresiranimi stranmi, zlasti v okviru konference interesnih skupin „Odprta in varna Evropa: Kaj sledi?“, ki je potekala 29. in 30. januarja 2014, in v okviru javnega posvetovanja, kjer je bilo podanih veliko prispevkov. Razprave o naših prihodnjih politikah so potekale tudi v Evropskem parlamentu, Svetu, Odboru regij in upravnih odborih agencij EU.

Razprava o politikah na področju notranjih zadev mora temeljiti na dokazih. V ta namen je izbor statističnih podatkov, pomembnih za ta razmislek, predstavljen v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen k temu sporočilu.

POLITIČNE PREDNOSTNE NALOGE

1. UČINKOVITA POLITIKA NA PODROČJU MIGRACIJ IN MOBILNOSTI

Demografske spremembe, zlasti krčenje aktivnega prebivalstva v Evropi, skupaj z velikim pomanjkanjem znanj in spretnosti v nekaterih sektorjih (to velja zlasti za inženiring, IT in zdravstvo) onemogočajo produktivnost EU in posledično tudi okrevanje njenega gospodarstva. Vse večje globalno potegovanje za znanja in spretnosti ter talente vpliva na trge dela v številnih državah članicah in bo odločilni dejavnik za gospodarsko blaginjo v prihodnjem desetletju.

V preteklih 15 letih je EU k zakonitim migracijam pristopala po posameznih sektorjih. Tako je nastal skupni pravni okvir, ki ureja sprejem nekaterih kategorij oseb, priznava pravice in kaznuje kršitve. Spodbuja tudi skupno zavezanost držav članic k vključevanju in vračanju. Zdaj je čas, da se vse to utrdi z bolj usklajeno skupno migracijsko politiko EU, v kateri bodo upoštevane tudi kratko- in dolgoročne gospodarske potrebe.

1.1. Čim večje izkoriščanje prednosti migracij in vključevanja

Evropa potrebuje dobro upravljanjo migracijsko politiko, ki učinkovito prispeva k strategiji Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast. Evropa mora privabiti nove talente in konkurirati na svetovni ravni. Pomembne so sinergije z drugimi področji politik. EU bi morala zagotoviti skladnost, na primer med migracijami in zaposlovanjem ter

izobraževanjem, razvojem in tržnimi politikami, ter zagotoviti kratkoročno gibanje visokousposobljenih strokovnjakov, ki ponujajo storitve. Privabljanje in zadrževanje mednarodnih študentov ter spodbujanje izobraževanja med migranti z zakonitim prebivališčem bodo pomagali zagotoviti znanja in spretnosti, ki jih bo trg dela v EU potreboval v prihodnosti.

Za boljše prepoznavanje gospodarskih sektorjev in poklicev, ki se spopadajo s težavami na področju zaposlovanja ali pomanjkanja znanj in spretnosti, bi bilo treba prek strukturnih dialogov z državami članicami, podjetji in sindikati uvesti skupno oceno potreb glede povpraševanja po delovnih migracijah in mobilnosti, povezani s trgovino. Ob priznavanju, da lahko v državah članicah obstajajo različne potrebe, bi bila uporabna platforma za usklajevanje na ravni EU, da se zagotovi pozitiven učinek migracij in mobilnosti na gospodarstvo EU.

Vzporedno bi bilo treba okrepiti ukrepe za čim večje izkoriščanje potenciala migrantov, ki že zakonito prebivajo v državah članicah, saj je stopnja njihovega zaposlovanja zdaj precej pod povprečjem, številni pa se spopadajo z višjo stopnjo socialne izključenosti. Obstoječe mehanizme za posredovanje dela, kot sta mreža EURES in evropska panorama spretnosti, bi bilo treba dodatno izboljšati in razširiti na državljane tretjih držav. Ukrepi pred odhodom lahko migrantom pomagajo z informacijami, usposabljanjem ali priznavanjem kvalifikacij, vendar ne bi smeli veljati kot pogoj za vstop v EU. Podjetništvo migrantov bi bilo treba poenostaviti z zagotavljanjem stabilnosti dovoljenj ter omogočanjem enostavnega dostopa do informacij in možnosti za povezovanje v mrežo.

Na področju prenosljivosti pravic do pokojnine in socialnih pravic bo potrebno dodatno delo, da se na primer delavcem migrantom v enaki meri kot državljanom EU omogoči prenos pravic iz poklicnega pokojninskega zavarovanja prek sektorjev in držav, vključno s tretjimi državami.

Da bi EU privabila talente, bi morala dodatno spodbujati ter izboljšati priznavanje tujih kvalifikacij in strokovne usposobljenosti, kar bo pomagalo tudi pri izkoriščanju znanj in spretnosti ter kvalifikacij migrantov z zakonitim prebivališčem. V ta namen bi lahko EU začela tudi razpravo z mednarodnimi partnerji. V okviru prizadevanja za povečanje privlačnosti EU bi bilo treba zagotoviti tudi enostavnejše in hitrejša vizumske postopke za študente in raziskovalce.

Vse države članice morajo učinkovito in usklajeno izvajati obstoječa pravila EU v zvezi s sprejemom migrantov in njihovimi pravicami. Z oceno veljavne zakonodaje o zakonitih migracijah bi bilo lažje prepoznati vrzeli, izboljšati skladnost in oceniti vpliv na obstoječi okvir. Izvedli bi se lahko nadaljnji koraki za kodificiranje in racionalizacijo vsebinskih pogojev za sprejem, pa tudi pravic državljanov tretjih držav. To bi bil korak v smeri „enotnega območja migracij“, katerega cilj je olajšati mobilnost državljanov tretjih držav znotraj EU, med drugim z vzajemnim priznavanjem nacionalnih dovoljenj.

Evropa je raznolika družba, kjer je vključevanje še vedno izziv. Za izboljšanje socialne kohezije in izkoriščanje vseh prednosti migracij bi bilo treba okrepiti zavezanost k učinkovitemu vključevanju migrantov na trg dela in v družbe, ki jih sprejemajo. Pri teh prizadevanjih bi bilo treba več pozornosti nameniti uravnovešeni zastopanosti spolov in obravnavanju pomembne vrzeli na področju zaposlovanja migrantk. Zagotoviti bi bilo treba pravično obravnavo in nediskriminatoren dostop do trga dela. Ranljivi migranti, zlasti ženske, mladi migranti in mladoletne osebe brez spremstva, bi morali dobiti ciljno usmerjeno podporo, v skladu s Konvencijo ZN o otrokovih pravicah pa bi bilo treba praktično uporabljati pristop, „ki je v najboljšem interesu otroka“. Na podlagi preteklega dela na področju vključevanja bi bilo mogoče prepoznati uspešne politike in izkazovati dobre prakse. Dodatno

delo bo potrebno na področju krepitve zmogljivosti in sodelovanja z lokalnimi in regionalnimi organi, ki so v ospredju, ko gre za politike vključevanja.

1.2. Verodostojen pristop k nezakonitim migracijam in vračanju

Preprečevanje in zmanjševanje nezakonitih migracij je bistven del vsakega dobro upravljanega sistema migracij. Za zmanjševanje nezakonitih migracij je potrebna kombinacija ukrepov. Nezakonite migracije so pogosto povezane s tihotapljenjem ljudi in trgovino z ljudmi, sproža pa jih povpraševanje delodajalcev, ki ponujajo nezakonite priložnosti za delo. Sodelovanje z izvornimi in tranzitnimi državami je pomembno ter bi moralo biti sestavni del zunanjih ukrepov EU, vključno z razvojnim sodelovanjem.

Lahko bi si prizadevali za temeljito oceno veljavnih pravil v zvezi s tihotapljenjem ljudi, za novo celovito strategijo EU pa bi se lahko čim bolj izkoristila obstoječa orodja, ki obravnavajo nezakonite migracije z vidika povpraševanja in vpletene kriminalne združbe. Za opozarjanje oseb na nevarnosti nezakonitih migracij bi bilo treba izvesti več preprečevalnih ukrepov, vključno z informacijskimi kampanjami v izvornih in tranzitnih državah.

Unija bo prednost še naprej dajala prizadevanjem za prostovoljno vračanje, proučiti pa bi bilo treba prostovoljno vračanje s pomočjo Evrope in ukrepe za ponovno vključevanje, ki bi jih bilo mogoče izvajati v tesnem sodelovanju z izvornimi državami, mednarodnimi organizacijami in nevladnimi organizacijami.

Vzporedno mora EU za zagotovitev popolne uporabe obstoječih obveznosti in mednarodnih sporazumov o ponovnem sprejemu, sklenjenih s tretjimi državami, še naprej sodelovati s tretjimi državami, da bi zagotovila učinkovito vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo zakonske pravice bivanja v EU. Morda bo treba pri raziskovanju možnosti na področju zunanje politike EU upoštevati tudi nove sporazume o ponovnem sprejemu z drugimi pomembnimi izvornimi državami. EU bi morala še naprej krepiti politiko vračanja na podlagi skupnih standardov, ki zagotavljajo verodostojno in humano vračanje, spoštovanje temeljnih pravic in dostojanstvo vsakega posameznika.

2. SCHENGENSKO OBMOČJE, VIZUM IN ZUNANJE MEJE

2.1. Schengensko območje

Vzpostavitev schengenskega območja, ki omogoča potovanje brez preverjanja, je temeljni del evropske strukture. Vsako leto evropski državljani opravijo več kot 1,25 milijarde turističnih ali poslovnih potovanj ali potovanj zaradi obiskov prijateljev in sorodnikov po vsej Evropi brez ovir na notranjih mejah. To prosto gibanje, ki je priljubljeno med državljani, pa prinaša tudi velike prednosti za evropsko gospodarstvo. Schengensko območje bi bilo treba dokončati. Učinkovito izvajanje nedavno sprejetih sprememb upravljanja schengenskega območja je ključna prednostna naloga, ki bi morala pomagati povečati vzajemno zaupanje med državami schengenskega območja, preprečevati zlorabe in Uniji omogočiti obvladovanje položajev, ko država članica ne izpolnjuje svojih obveznosti pri nadzoru svojega dela zunanjih meja.

Posebno pozornost je treba posvetiti neoviranemu delovanju Schengenskega informacijskega sistema (SIS II), da se zavaruje varnost in prosto gibanje ljudi. Ta naloga je temeljna odgovornost agencije EU za obsežne sisteme (eu-LISA), ki je bila ustanovljena leta 2012. Poleg zagotavljanja učinkovitega delovanja sedanjih in prihodnjih sistemov IT na področju notranjih zadev bi si morala agencija eu-LISA v prihodnjih letih prizadevati za sinergijo med ustreznimi agencijami EU v zvezi z varnostjo in razvojem sistemov IT.

2.2. Krepitev izvajanja skupne vizumske politike

Cilj vizumske politike bi moral biti omogočiti priložnosti za potovanje zakonitih potnikov in povečati privlačnost schengenskega območja za državljane tretjih držav, hkrati pa ohraniti visoko raven varnosti. V interesu EU je, da je odprta za obiskovalce, saj to prispeva h gospodarski rasti. Čas je, da se dokonča skupna vizumska politika za zagotovitev večjega zблиževanja glede načina obdelave schengenskih vizumov v državah članicah, in sicer z revizijo schengenskega vizumskega zakonika in dokončanjem uvedbe sistema o vizumskih informacijah (VIS) na svetovni ravni. Po oceni učinka takšne politike bi veljalo premisliti o prizadevanjih za sistem, ki temelji bolj na ocenjevanju posameznikov kot nacionalnosti.

Še naprej bi morali spodbujati lokalno konzularno sodelovanje in izmenjavo informacij za zagotovitev bolj usklajenega in hitrejšega izdajanja vizumov. Spodbujati bi bilo treba ustanavljanje schengenskih vizumskih središč, da se poveča in racionalizira prisotnost držav članic v tretjih državah za zbiranje vlog za izdajo vizumov in odločanje o njih.

Pametna vizumska politika bi morala vključevati tudi redne preglede seznamov držav, za katerih državljane se zahtevajo vizumi. Kjer liberalizacija še ne predstavlja realne možnosti, se lahko za omogočanje tesnejšega sodelovanja med EU in partnerskimi državami ter krepitev stikov med ljudmi proučijo sporazumi o poenostavitvi vizumskih postopkov. Sedanja praksa sklepanja sporazumov o ponovnem sprejemu vzporedno z vsakim sporazumom o poenostavitvi vizumskih postopkov se je izkazala za uporabno in bi jo bilo treba izvajati tudi v prihodnje.

2.3. Celovito upravljanje zunanjih meja

V preteklih letih je bil dosežen pomemben napredek v smeri celovitega upravljanja zunanjih meja EU. Zaradi spremenjenih pristojnosti se je izboljšala vloga agencije FRONTEX, kar omogoča boljšo podporo državam članicam, udeleženim v skupnih operacijah, in povečano sodelovanje s tretjimi državami. Sistem EUROSUR bo okrepil sodelovanje med državami članicami in agencijo FRONTEX ter tako prispeval k upravljanju zunanjih meja in reševanju življenj, zlasti v Sredozemskem morju. V skladu z evropsko strategijo za pomorsko varnost bi si bilo treba prizadevati tudi za sodelovanje med pomorskimi subjekti.

Vendar si mora EU glede na to, da vanjo prihaja vedno večje število ljudi in da je pričakovati še dodatno povečanje, zlasti pri številu letalskih potnikov, prizadevati za sodobno in učinkovitejše upravljanje meja z uporabo najsodobnejše tehnologije. Zakonitim potnikom bi bilo treba olajšati dostop do Evrope, hkrati pa okrepiti varnost na mejah. Izvajanje „svežnja ukrepov o pametnih mejah“, ki ga sestavljata evropski sistem vstopa/izstopa in program za registrirane potnike, bi moralo biti zato prednostna naloga. Ob upoštevanju ocene izvedljivosti ustanovitve evropskega sistema enot mejne policije bi se lahko proučili novi pristopi za učinkovito upravljanje meja.

3. SKUPNI EVROPSKI AZILNI SISTEM V PRAKSI

V prihodnjih letih in v okviru morebitnega povečanja števila prosilcev za azil bi se lahko EU spopadala z velikimi izzivi glede mednarodne zaščite. Zaradi zapletenih in mešanih tokov migrantov so pod pritiskom odzivne zmožnosti držav članic v zvezi z obdelavo prošenj za azil, sprejemom in odzivanjem na potrebe ranljivih skupin, pa tudi z vključevanjem ljudi, ki utemeljeno potrebujejo mednarodno zaščito.

3.1. Konsolidacija skupnega evropskega azilnega sistema (CEAS)

Dogovorjena je zakonodaja o skupnem evropskem azilnem sistemu (CEAS), ki zagotavlja boljši dostop do azila za osebe, ki potrebujejo zaščito, kakovostnejše pogoje sprejema ter hitrejša in zanesljivejša odločitve v zvezi z azilom. Zdaj sta potrebna učinkovit prenos in usklajeno izvajanje, ki bosta državam članicam omogočila odzivanje na izzive na področju mednarodne zaščite.

Pri teh prizadevanjih bo imel pomembno vlogo Evropski azilni podporni urad (EASO), ki bo pomagal izboljšati kakovost ocen v zvezi z azilom in usklajeval prakse po EU, med drugim tudi s spremljanjem kakovosti odločitev v zvezi z azilom ter izmenjavo informacij držav članic o izvorni državi.

V skladu s ciljem Pogodbe, da se ustvari enotni status, ki bo veljal po celotni EU, bi bilo treba razviti nova pravila o vzajemnem priznavanju odločitev v zvezi z azilom po državah članicah in okvir za prenos zaščite posameznikov. S tem bi se zmanjšale ovire za gibanje v EU in omogočil prenos koristi v zvezi z zaščito prek notranjih meja.

3.2. Odgovornost in solidarnost

Odgovornost in solidarnost morata biti tesno povezani. To na eni strani pomeni, da morajo države članice ravnati popolnoma v skladu s predpisi pravnega reda Unije, in na drugi strani, da bi morale države članice nuditi podporo drugim državam članicam, ki se spopadajo z velikim začasnim pritiskom na azilne sisteme.

Premestitev upravičencev do mednarodne zaščite, ki je bila zadnja leta pilotni projekt za Malto, je ena oblika solidarnosti, ki bi jo bilo treba okrepiti. Nova oblika, ki bi jo bilo mogoče razviti v prihodnjih letih, je skupna obravnava prošenj za azil. Za zagotovitev, da se nobena država ne bo spopadala s prenatrpanostjo, medtem ko imajo druge države še rezervne zmogljivosti, se lahko razišče tudi izmenjava krajev za sprejem v nujnih primerih. Del prihodnjega razmisleka bi morali biti dodatni načini za doseganje enakomernejše delitve odgovornosti med državami članicami.

3.3. Preprečevanje in obvladovanje kriz

Mehanizem za zgodnje opozarjanje, pripravljenost in obvladovanje kriz je zdaj določen v dublinski uredbi. Za ustrezno uporabo vsake od teh faz bo potreben večji pretok informacij v zvezi s sedanjimi razmerami in morebitnimi pomanjkljivostmi, ki bi lahko pripeljale do krize, iz držav članic v Komisijo in Evropski azilni podporni urad. To pomeni več zbiranja podatkov in analizo tveganj, ki temelji na informacijah iz držav članic, delegacij EU, agencij EU, mednarodnih organizacij in drugih virov. Pomanjkljivostim v azilnih sistemih držav članic bi se bilo treba izogniti s preventivnimi ukrepi in načrtovanjem ravnanja v nepredvidljivih razmerah.

Za izboljšanje pripravljenosti Unije na obvladovanje množičnega priseljevanja bi bilo treba oceniti obstoječi okvir za začasno zaščito in ga po potrebi spremeniti, da bo bolj praktičen in prožnejši instrument.

3.4. Obravnavanje zunanjih izzivov in zakonitih poti za dostop do azila v EU

Spodbujanje visokih standardov zaščite v tranzitnih in izvornih državah ter zmanjšanje števila ljudi, ki se podajajo na nevarna potovanja skozi Saharo, po Sredozemlju in drugih poteh v upanju, da bodo dosegli Evropo, bi bilo treba pospešiti kot sestavni del zunanjih politik EU.

Razširiti je treba obseg obstoječih regionalnih programov zaščite, kot so tisti, ki se izvajajo v Severni Afriki in Afriškem rogu, ter oceniti potrebo po vzpostavitvi novih programov. Regionalni programi zaščite bi morali bolj poudarjati krepitev zmogljivosti nacionalnih organov za reševanje razseljenosti ljudi, vključno z zmogljivostjo prejemanja mednarodne pomoči in spodbujanja pozitivnega vpliva beguncev na lokalne skupnosti.

EU bi si morala prizadevati za zagotavljanje bolj urejenega prihoda oseb z dobro utemeljenimi potrebami po zaščiti, s čimer bi zmanjšala obseg tihotapljenja ljudi in človeških tragedij.

EU bi morala z novim financiranjem, ki je na voljo, in ob tesnem sodelovanju z razvojno politiko EU povečati svojo zavezanost za premeščanje, ki lahko ponudi dolgoročne rešitve ljudem, za katere Visoki komisar Združenih narodov za begunce (UNHCR) ugotovi, da

potrebujejo zaščito. Evidence EU o premeščanju so do zdaj dokaj skromne. Države v razvoju še naprej gostijo ogromno večino svetovnih beguncev. Vseh 28 držav članic bi morale z večjo solidarnostjo do držav gostiteljic v svetu v razvoju sodelovati pri dejavnostih premeščanja in prevzeti večjo odgovornost.

Postopki varovanega vstopa, ki ljudem omogočajo, da lahko zaprosijo za zaščito, ne da bi morali pri tem na potencialno smrtonosno pot za doseg meje EU, bi lahko dopolnjevali premeščanje, pri čemer bi bilo treba začeti z usklajenim pristopom k humanitarnim vizumom in skupnim smernicam. Izvajati se lahko začne študija izvedljivosti o možni skupni obravnavi prošenj za zaščito zunaj EU, brez poseganja v obstoječo pravico dostopa do azilnih postopkov v EU.

4. NADALJNJA KREPITEV GLOBALNEGA PRISTOPA K VPRAŠANJU MIGRACIJ IN MOBILNOSTI (GAMM)

Na ukrepe za zagotavljanje svobode, varnosti in pravice v Evropi vplivajo tudi dogodki in dogajanja zunaj EU. Politične spremembe in nestabilnost, vedno večje vrzeli na področju blaginje ter podnebne spremembe so razlogi za večjo prostovoljno mobilnost in prisilno izseljevanje, ki povzročata pritisk na zunanje meje EU. EU mora učinkoviteje sodelovati z vzhodnimi in zahodnimi sosednjimi državami ter tistimi, ki so bolj oddaljene, da bi obravnavala temeljne vzroke za nezakonite in prisilne migracije. V ta namen bi morala EU izvornim in tranzitnim državam še naprej pomagati krepiti njihovo zmogljivost za preprečevanje nezakonitih migracij ter boj proti tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi, izboljšati upravljanje meja ter okrepiti zmogljivosti na področju azila in sprejemanja.

EU mora okrepiti partnerstva s tretjimi državami na področju migracij in mobilnosti, da se v celoti izkoristi vloga, ki jo lahko imajo okviri in instrumenti GAMM. Zlasti partnerstva za mobilnost imajo lahko pomembno vlogo pri obravnavanju pomanjkanja delovne sile ter znanja in spretnosti v Evropi in pri omogočanju mobilnosti, povezane s trgovino. Dialogi o liberalizaciji vizumskega režima in omogočanju izdajanja kratkotrajnih vizumov lahko prispevajo tudi k spodbujanju gospodarske rasti v EU in razvoja v tretjih državah.

Zato mora biti povečanje vpliva GAMM v tretjih državah prednostna naloga. Pri opredelitvi ciljev in ukrepov bi bilo treba ustrezno vključiti vprašanja v zvezi z zunanjimi odnosi in prednostne naloge. Bistveno je sodelovanje med različnimi interesnimi skupinami. Zmogljivosti ESZD, vključno z delegacijami EU, bi bilo treba v celoti izkoristiti za zagotavljanje učinkovitosti in usklajenosti ukrepanja EU.

V okviru agende EU na področju migracij in razvoja bi bilo treba pozornost posvetiti prizadevanjem za povečanje razvojnega učinka migracijskih tokov jug-jug, vključevanju migracijske politike v načrte za nacionalni razvoj in zmanjšanje revščine, krepitvi usklajenosti politik za razvoj, pa tudi ukrepom za ponovno vključevanje za vračanje migrantov. Takšno sodelovanje za zagotovitev dobrega upravljanja migracij lahko ustvari pomembne prednosti za razvoj izvornih držav.

EU bi morala razširiti svoje odnose s sosedskimi državami z dialogi o migracijah, mobilnosti in varnosti ter z vzpostavitvijo in izvajanjem partnerstev za mobilnost. Zagotoviti je treba celovito izvajanje takšnih partnerstev z Marokom (podpisano leta 2013) in Tunizijo (podpisano leta 2014). EU bi morala še naprej vlagati v postopke regionalnih dialogov o migracijah in dvostranske odnose s prednostnimi državami zunaj sosedstva, še naprej pa bi morala podpirati človekove pravice, demokracijo, temeljne vrednote in dobro upravljanje.

5. EVROPA, KI VARUJE

Leta 2010 je EU sprejela prvo strategijo o notranji varnosti in spremljajoč akcijski načrt. Strategija se osredotoča na prednostna področja, na katerih bi se s skupnimi ukrepi na ravni

EU obravnavale glavne grožnje na področju varnosti, in ustvarja dodano vrednost za prizadevanja držav članic. Priznava potrebo po okrepitvi varnosti in hkrati v celoti spoštuje temeljne pravice, vključno s pravico do zasebnosti in zaščite osebnih podatkov. Med petimi izbranimi strateškimi cilji so bili (1) razbitje mednarodnih kriminalnih mrež, (2) preprečevanje terorizma ter obravnavanje radikalizacije in rekrutiranja, (3) zvišanje ravni varnosti v kibernetnem prostoru za državljane in podjetja, (4) povečanje varnosti z upravljanjem meja ter (5) povečanje odpornosti Evrope na krize in nesreče. Ti cilji še veljajo, vendar bi morali Komisija, države članice in Evropski parlament sodelovati pri nastajajočih izzivih in razviti posodobljeno različico strategije o notranji varnosti, pri tem pa pregledati ukrepe v okviru vsakega cilja za obdobje 2015–2020. Nova strategija o notranji varnosti, ki spodbuja pristop na podlagi preprečevanja in kazenskega pregon, bi morala spodbujati tudi večjo sinergijo med notranjimi zadevami in drugimi političnimi področji v zvezi z notranjo varnostjo, kot so promet, notranji trg, carinska unija, raziskave in razvoj, digitalni trg, civilna zaščita in zunanji odnosi. Raziskave na področju varnosti temeljijo na sedmem okvirnem programu za raziskave in tehnološki razvoj. Za naslednji program, tj. Obzorje 2020, so predvidena povečana prizadevanja. EU bo še naprej podpirala evropski varnostni sektor, da bi izpolnila prednostne naloge strateške varnosti.

5.1. Razbitje mednarodnih kriminalnih mrež

Prodiranje organiziranih kriminalnih skupin v gospodarstvo EU predstavlja tveganje za varnost. Huda kazniva dejanja čezmejnih razsežnosti, kot so korupcija, trgovina z ljudmi, promet s prepovedanimi drogami in orožjem ali drugim prepovedanim blagom ter spolno izkoriščanje otrok, povzročajo hudo škodo žrtvam in tudi družbi kot celoti. Število teh groženj je vse večje. Organizirani kriminal se vedno bolj prilagaja, pri čemer razvija svoje dejavnosti znotraj evropskih meja in prek njih. Še naprej pomeni pomembno grožnjo za notranjo varnost EU in lahko destabilizira tretje države.

EU mora še naprej prilagajati in krepiti svoje odzivanje na te grožnje ter pri tem usklajevati svoje ukrepe znotraj in zunaj EU. Pri teh prizadevanjih je ključno operativno sodelovanje med organi držav članic, ki je osredotočeno na prednostne naloge, dogovorjene na ravni EU, v okviru cikla oblikovanja politike glede hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala. Ob podpori sredstev in agencij EU bi bilo treba okrepiti medsebojno zaupanje in uporabo skupnih preiskovalnih enot ter drugih skupnih operacij. Preučiti bi bilo treba potrebo po ukrepih EU za zagotovitev, da različna nacionalna pravila o raziskovalnih tehnikah ne ovirajo praktičnega sodelovanja skupnih preiskovalnih enot.

Okrepiti bi bilo treba izmenjavo informacij med organi kazenskega pregona držav članic in ustreznimi agencijami EU ter med samimi agencijami EU, pri tem pa v celoti izkoristiti obstoječe instrumente EU. Okrepiti bi bilo treba vlogo Europol kot središčne točke za izmenjavo informacij po EU ob tesnem sodelovanju z državami članicami, uradom OLAF in agencijo FRONTEX. Vse države članice bi morale zagotoviti enotne kontaktne točke in pri tem upoštevati ustrezen okvir carinskega sodelovanja. Sistemi za izmenjavo informacij bi lahko postali bolj interoperabilni, ob upoštevanju razvoja dogodkov v širšem okviru interoperabilnostnih rešitev za evropske javne uprave.

V podporo praktičnemu sodelovanju bi bilo treba dodatno razviti usposabljanje osebja organov kazenskega pregona na ravni EU. V prihodnjih letih bi bilo treba v celoti izvajati evropski program usposabljanja na področju kazenskega pregona, kar bi koristilo velikemu številu uslužbencev na vseh ravneh kazenskega pregona, mejne policije in carine.

Hkrati mora EU povečati prizadevanja, ki so posebej usmerjena v kazniva dejanja, ki žrtvam in družbi povzročajo največ škode. Korupcija slabi zaupanje v demokracijo, škoduje notranjemu trgu, odvrča tuje naložbe, javnim organom odvzema prihodke od davkov in omogoča dejavnosti organiziranih kriminalnih združb. Za učinkovitejše obvladovanje

korupcije bi morale države članice spoštovati predloge iz protikorupcijskega poročila EU, ki bi ga bilo treba v prihodnjih letih še naprej objavljati. Protikorupcijski ukrepi bi morali biti bolje povezani s področji politike EU, s sredstvi EU pa bi bilo treba podpirati institucionalno in upravno večanje zmogljivosti. Dodatno bi bilo treba razviti sodelovanje med institucijami EU, državami članicami in mednarodnimi organizacijami.

Organizirane kriminalne združbe privlačijo veliki dobički, ki se ustvarjajo z nedovoljeno trgovino, korupcijo, finančno kriminaliteto in drugimi kriminalnimi dejavnostmi. Za boj proti tej spodbudi in za preprečevanje kriminalnega dobička zaradi prodiranja v zakonito gospodarstvo je treba storiti še več. Vse države članice morajo brez odlašanja prenesti in izvajati direktivo o zamrznitvi in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v EU. Uradi za odvzem premoženjske koristi, organi kazenskega pregona ter sodni in upravni organi, kot so davčni organi in organi za izdajanje dovoljenj, bi morali okrepiti sodelovanje za izboljšanje sledenja sredstev. Kriminalne združbe s pranjem denarja skrivajo premoženjsko korist, ki jo pridobijo s kaznivimi dejanji. Za preprečevanje zlorabe finančnega sistema je treba kmalu sprejeti, prenesti in izvajati predlog četrte direktive o pranju denarja, preučiti pa je treba tudi potrebo po zakonodaji EU proti kaznivemu dejanju pranja denarja.

Trgovina z ljudmi pomeni vedno večjo grožnjo. EU je sprejela strategijo EU za obdobje 2012–2016, katere cilj je odprava takšnih kaznivih dejanj, in direktivo, ki jo je treba zdaj nemudoma v celoti prenesti in izvajati. Izvajanje strategije je treba dopolniti, vključno z vidiki, povezanimi s trgovino z ljudmi v tretjih državah. Vzpostaviti bi bilo treba strategijo po letu 2016, ki med drugim zajema preprečevanje, pomoč žrtvam, varno vrnitev in ponovno vključevanje ter vlogo interneta. Preučiti bi bilo treba potrebo po tem, da se namerna uporaba storitev žrtev trgovine z ljudmi obravnava kot kaznivo dejanje. Za doseganje navedenih ciljev bi bilo treba podaljšati mandat koordinatorja EU za boj proti trgovini z ljudmi.

Nedovoljen promet s prepovedanimi drogami je za organizirani kriminal še vedno izredno dobičkonosen. Leta 2013 sta Europol in Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) skupaj izdelala prvo poročilo o trgih z drogami, v katerem je bila izpostavljena rast števila novih psihoaktivnih snovi. Komisija je predlagala zakonodajo za hiter umik takšnih snovi s trga, če so škodljive za zdravje, ob spoštovanju zakonitih industrijskih in komercialnih namenov uporabe. Tudi to zakonodajo bi bilo treba sprejeti in izvajati kot del uravnoteženega pristopa, ki se kaže v strategiji EU na področju drog.

Otroci, ki so žrtve spolnega izkoriščanja in zlorabe, trpijo za posledicami vse življenje. Prednostno je treba prenesti in izvajati direktivo EU v zvezi s spletnim izkoriščanjem. Pomen zaščite otrok pred kaznivimi dejanji zoper spolno integriteto bi moral biti bolj vključen v druga področja politik EU, preučiti pa bi bilo treba tudi potrebo po celoviti strategiji EU.

Nasilje, povezano s strelnim orožjem, še naprej povzroča hude poškodbe in izgubo človeških življenj po vsej EU, pri čemer je treba storiti več za boj proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem. S pregledom obstoječe zakonodaje EU v zvezi s prodajo in prenosom strelnega orožja znotraj EU bi se skupaj z večjim prizadevanjem za kazenski pregon v praksi zmanjšalo tveganje za nezakonito uporabo strelnega orožja in trgovino z njim.

Nazadnje pa bi bilo treba še naprej pregledovati učinkovitost obstoječih sporazumov in dogovorov za izmenjavo informacij o kazenskem pregonu s tretjimi državami ter jo po potrebi dodatno razvijati. Vedno večjo uporabo podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) v tretjih državah in med državami članicami bi bilo treba obravnavati v okviru novega pravnega okvira na ravni EU, ki zagotavlja visoko raven varstva podatkov za obdelavo teh podatkov v EU in za njihov prenos iz EU v tretje države. Evropski instrument evidence podatkov o potnikih bi bilo treba končno sprejeti in izvajati. Poleg tega bi bilo treba pregledati direktivo o hrambi podatkov, vzporedno s tem pa spremeniti direktivo o e-zasebnosti ob upoštevanju pogajanja o okviru za varstvo podatkov.

5.2. Preprečevanje terorizma ter obravnavanje radikalizacije in novačenja

V zadnjih letih je bilo izvedenih več terorističnih napadov, v večini primerov so jih izvedli posamezniki ali manjše skupine, vendar s hudimi posledicami. Grožnja terorizma in nasilnega ekstremizma bo v prihodnjih letih pomenila resen izziv za EU. Zaskrbljujoč je trend, da večinoma mladi potujejo v druge države, kot je Sirija, da bi postali tuji borci. V času, ki ga preživijo tam, se nekateri povežejo s terorističnimi skupinami. Ob vrnitvi bi lahko pomenili resno grožnjo za varnost v EU.

Odzvati se moramo s preprečevanjem terorizma, kot je določeno v strategiji EU za boj proti terorizmu, in z obravnavanjem radikalizacije, ki vodi do terorizma. Celostno moramo okrepiti svoj odziv na nasilni ekstremizem in terorizem, pri tem pa upoštevati notranje in zunanje razsežnosti. Načrtovana posodobljena strategija EU za boj proti radikalizaciji in novačenju v teroristične organizacije bo bistvena za usmerjanje nadaljnjega dela. Kot predlaga Komisija, bi se bilo treba osredotočiti na pomoč ljudem, ki želijo zapustiti ekstremistična okolja, usposabljanje lokalnih akterjev, sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, okrepitev sodelovanja z zasebnim sektorjem za boj proti spletni radikalizaciji in boljše povezovanje notranjih ukrepov z zunanjimi prizadevanji. Boj proti nasilnemu ekstremizmu bi moral biti še naprej del razvoja EU in varnostne pomoči tretjim državam, vključno z vidiki izobraževanja, civilne družbe, spola, upravljanja in medijev.

V podporo tem prizadevanjem bi bilo treba okrepiti mrežo za ozaveščanje o radikalizaciji ter jo razviti v središčno točko znanja za zbiranje dobrih praks in boljše usklajevanje dela med strokovnjaki.

EU pomaga državam članicam ustvarjati mrežo kazenskega pregona ter izboljšati usposabljanje in vaje za organe kazenskega pregona, ki so odgovorni za obravnavanje terorističnih napadov. Mreža ATLAS, ki je mreža protiterorističnih intervencijskih sil EU, je leta 2013 izvedla največjo vajo v EU do zdaj. To delo bi bilo treba nadaljevati z večjim številom vaj na operacijski in tudi strateški ravni. Cilj za prihodnja leta bi morale biti boljše usposobljene in bolj interoperabilne sile.

EU se je že dogovorila glede zakonodaje, ki bo otežila dostop do predhodnih sestavin za proizvodnjo eksplozivnih teles. Zdaj moramo zagotoviti njeno učinkovito izvajanje. Prav tako je treba storiti več v zvezi s kemičnimi snovmi, biološkimi, radiološkimi, jedrskimi materiali in eksplozivi ter dati dodatno prednost nalogam v zvezi z njimi.

Pri koordinaciji protiterorističnih dejavnosti je treba upoštevati nove institucionalne strukture, ki jih določa Lizbonska pogodba, med drugim tudi za podporo dela Visoke predstavnice/ESZD za zunanje odnose EU, zlasti pri spodbujanju boljše komunikacije med Unijo in tretjimi državami.

5.3. Zvišanje ravni varnosti v kibernetnem prostoru za državljane in podjetja

Naše družbe so vedno bolj odvisne od interneta. Zgraditi je treba varne in zaupanja vredne sisteme, da bodo lahko ljudje in podjetja v celoti izkoristili možnosti interneta. Bistveno je zagotavljanje varnega izvajanja elektronskih plačil. Vendar se pojavljajo novi izzivi, vključno z uporabo digitalnih valut in spletnih platform, ki omogočajo številne oblike hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala. Zelo verjetno je, da se bo število kibernetnih napadov v prihodnjih letih povečalo kljub pomembnim ukrepom za izboljšanje zmogljivosti za boj proti kibernetni kriminaliteti in za krepitev kibernetne varnosti.

Povečati je treba operativno zmogljivost za boj proti kibernetni kriminaliteti. EU je v okviru Europolu ustanovila Evropski center za kibernetno kriminaliteto (EC3). V prvem letu obstoja je center že dokazal svojo vrednost s podporo državam članicam pri preiskavah veliko različnih kaznivih dejanj, in sicer od prevar do spletne spolne zlorabe otrok. Komisija bo še naprej podpirala razvoj EC3 kot središčne točke za boj proti kibernetni kriminaliteti v

Evropi. Ena od najpomembnejših nalog EU bo pomoč državam članicam pri razvoju njihovih zmogljivosti za boj proti kibernetiki kriminaliteti. Najbolje bi bilo, če bi imela vsaka država članica svoj center za kibernetiko kriminaliteto.

Na strateški ravni potrebuje EU bolj usklajen odziv. Prva strategija EU za kibernetiko varnost je bila sprejeta s ciljem, da se ustvari najvarnejše spletno okolje na svetu. To vizijo je treba zdaj prenesti v prakso.

Strategija priznava tudi potrebo po večjem mednarodnem sodelovanju na strateški in operativni ravni. V tem smislu se je sporazum za ustanovitev delovne skupine za kibernetiko varnost in kibernetiko kriminaliteto, ki je bil na srečanju na visoki ravni leta 2010 sklenjen z ZDA, izkazal za uporabnega pri doseganju konkretnih rezultatov, zlasti Svetovnega zavezništva proti spolni zlorabi na spletu, ki sta ga vzpostavili EU in ZDA. Zavezništvo zdaj združuje 52 držav z vsega sveta in lahko služi kot navdih za prihodnje pobude. EU bi morala zagotoviti, da bo še naprej ustvarjalo rezultate, prizadevati pa si mora tudi za pridružitve večjega števila držav.

EU se je že dogovorila glede strožje zakonodaje za boj proti kibernetiki kriminaliteti, ki jo je treba čim prej začeti izvajati. Za učinkovite ukrepe na tem področju je treba okrepiti sodelovanje z zasebnim sektorjem. Pojasniti je treba tudi pristojnosti v kibernetičnem prostoru. V tem smislu bo imela Konvencija Sveta Evrope o kibernetiki kriminaliteti še naprej pomembno vlogo pri svetovnem sodelovanju in države članice, ki konvencije še niso ratificirale, bi morale to storiti.

5.4. Krepitev varnosti z upravljanjem meja

Nujen je enoten in visok standard mejne varnosti in upravljanja, ki popolnoma spoštuje temeljne pravice. Politike upravljanja meja morajo imeti pomembno vlogo pri boju proti čezmejnemu kriminalu in ohranjanju visoke ravni varnosti.

Strategijo za celostno upravljanje meja bi bilo treba posodobiti na podlagi izkušenj, pridobljenih z izvajanjem sedanjih političnih instrumentov. EU bi morala preučiti, kako bi bilo mogoče povezati obstoječe sisteme in platforme, ter si prizadevati za nadaljnje sodelovanje na nacionalni ravni med mejno policijo in drugimi organi, ki delujejo na mejah, da se poveča varnost.

V zvezi z gibanjem blaga bo leta 2014 po sporočilu Komisije iz leta 2013 predstavljena strategija o obvladovanju tveganja na carinskem področju in varnosti dobavne verige. Ta pobuda bo omogočila učinkovitejše obvladovanje tveganj z izboljšanjem razpoložljivosti in uporabe podatkov iz dobavne verige, boljšim sodelovanjem in usklajevanjem med carinskimi organi na mednarodni ravni ter z drugimi oblikami kazenskega pregona in varnostnimi agencijami ter krepitvijo zmogljivosti na ravni držav članic in EU za bolj vključujoč in skladen odziv EU na tveganja na področju dobavne verige.

5.5. Povečanje odpornosti Evrope na krize in nesreče

EU je bistveno okrepila svoje zmogljivosti za preprečevanje naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek, ter pripravo in odzivanje nanje. Zdaj bo poudarek na zagotavljanju, da vzpostavljeni sistemi delujejo. Center za usklajevanje nujnega odziva je prevzel svojo vlogo ponudnika storitev in platforme za usklajevanje odziva na velike nesreče.

Ključni izziv bo v celoti izvajati novo zakonodajo na področju civilne zaščite, ki določa prihodnje delo na ravni EU na tem področju. O načinih uporabe solidarnostne klavzule, ki zagotavljajo okvir za odzivanje na velike krize, se je treba še dogovoriti. Storjeni bodo koraki za vključevanje vidikov obvladovanja nesreč v druge politike in sredstva ter za krepitev prispevka znanosti in inovacij na področju obvladovanja nesreč.

Obravnavati je treba operativne izzive, kot je interoperabilnost opreme in komunikacijskih sistemov, ter okrepiti delo na področju usposabljanja in vaj.

5.6. Krepitev notranje varnosti v svetovnem okviru

Evropska notranja varnost pomeni tudi ukrepanje prek meja EU in v sodelovanju s partnerji iz tretjih držav. Takšno sodelovanje je na primer potrebno na področju radikalizacije, boja proti trgovini z ljudmi in boja proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami.

Nestabilnost v številnih tretjih državah ogroža demokracijo, pravno državo in človekove pravice v teh državah, vendar bi lahko pomembno vplivala tudi na EU. Notranjo varnost bi bilo treba obravnavati bolj sistematično, in sicer kot del zunanjih politik EU, povezanih s programi pomoči in sodelovanja EU ter drugimi orodji politike za mednarodno sodelovanje. To bi bilo treba storiti z zagotavljanjem pomoči pri krepitvi zmogljivosti na področju kazenskega pregona, omogočanjem usposabljanja ali izmenjavo znanj in dobre prakse. EU bo s svojimi partnerji okrepila sodelovanje na področju razvoja, pri čemer bo podpirala njihova prizadevanja za okrepitev varstva človekovih pravic, pravne države in vidike upravljanja, kot so preglednost, sodelovanje in prevzemanje odgovornosti.

EU bi morala na nacionalni in regionalni ravni še naprej sodelovati s partnerji za oblikovanje skupne agende o varnosti, pri tem pa obravnavati sinergije in usklajenost z državami članicami in drugimi donatorji. Da bi bile v mednarodni agendi izražene strateške prednostne naloge na področju notranjih zadev, bi bilo treba dodatno okrepiti sodelovanje z ESZD.

ZAKLJUČEK

Zagotavljanje svobode, varnosti in pravice je ključni cilj za Evropsko unijo. Od leta 1999, ko je začela veljati Amsterdamska pogodba in ko je bil sprejet program iz Tampereja, je bilo veliko storjenega za ohranitev odprte in varne Evrope, ki spoštuje temeljne pravice in je odločena, da služi evropskim državljanom. Izvajanje zakonodaje in konsolidacija teh dosežkov ter okrepljeno praktično sodelovanje morajo predstavljati prednostne naloge za prihodnje delo. Spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti zakonodaje in politik bosta omogočila prilagoditev naših ukrepov, strateška uporaba financiranja EU pa bo omogočila boljše osredotočanje na prednostne naloge EU v skladu z zavezanostjo institucij EU k pametni pravni ureditvi. Pristop, usmerjen v državljanke, bi moral ostati vodilno načelo za prihodnje delo.

Hkrati se moramo osredotočiti na priložnosti in izzive, ki so pred nami. Vsem mora biti jasno, da bodo morali Evropski parlament, države članice, Komisija, Visoka predstavnica/ESZD, agencije EU in številni drugi bolj združiti moči, da se bodo lahko učinkovito odzvali na spreminjajoče se okolje. Cilj tega sporočila je opredeliti te izzive in predstaviti ukrepe, za katere Komisija meni, da bi bilo treba o njih razpravljati z Evropskim parlamentom in Svetom, zato bi ga bilo treba upoštevati, ko bo Evropski svet opredelil svoje strateške smernice v skladu s členom 68.